

1

**Vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raami ja sen laatimisohteet ja
ehdotus käsittelyaikatauluksi**

HEL 2016-003526 T 02 02 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää merkitä tiedoksi vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2017–2019 laatimisohteet.

Samalla lautakunta päättää käydä asiasta keskustelun ja antaa ohjeita ja tavoitteita talousarvion laadintaan.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää vuoden 2017 talousarvioehdotuksen aikataulun seuraavasti:

- varsinainen talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotukset käsitellään 10.5.2016
- avustusanomukset käsitellään 7.6.2016

Esittelijän perustelut

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kaupunginhallitus on 4.4.2016, asia Kj/6, hyväksynyt vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2017–2019 laatimisohteet.

Vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raami valmistelutyötä ohjaavine kannanottoineen sekä laatimisohteet esitellään lauta- ja johtokunnille. Lauta- ja johtokunnat voivat antaa ehdotusten valmisteluun liittyviä ohjeita ja tavoitteita. Ne päättävät talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksensa käsittelyajankohdan ohjeiden kohdassa 9 esitettyjä määräaikoja noudattaen.

[Vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raami ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2017-2019 laatimisohteet](#)

Talousarvioehdotuksien valmistelussa hallintokuntien tulee ottaa huomioon kaupunginvaltuuston

17.2.2016 käymä raamin lähetekeskustelu (www.hel.fi/paatoksenteko)

12.04.2016

ja hallinto/päätöksenteko/ kaupunginvaltuusto/päätösasiakirjat/ keskustelupöytäkirjat).

Hallintokuntien tulee asettaa sitovat toiminnalliset tavoitteensa niin, että ne talousarvion laatimisohteiden mukaisesti ohjaavat toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Hallintokuntien tulee talousarvioesityksen sitovaa toiminnallista tavoitetta asettaessaan esittää, miten kaupungin strategiaohjelman linjaukset ja toimenpiteet on otettu huomioon.

Talousarvion 2017 valmistelutilanne tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi 22.8.2016. Kaupunginhallitukselle annetaan arvio talouden tilanteen yleisestä kehityksestä, kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 2/2016 sekä selvitys kaupunginhallituksen raamiohjeistuksen toteutumisesta hallintokuntien valmistelussa.

Kaikki talousarviokohdat huomioiden (ilman liikelaitoksia ja rahastoja) talousarvion 2016 ja raamin 2017 välinen vertailukelpoinen toimintamenojen kasvu on 1,2 %. Useimpien bruttobudjetoitujen talousarviokohden toimintamenot ovat raamissa talousarvion 2016 mukaisia. Hallintokuntien toimintamenojen kasvua tulee tarkastella kokonaisuutena vuosien 2015, 2016 ja 2017 osalta.

Vuoden 2017 talousarvion menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) ja väestönkasvusta strategiaohjelmassa sovitulla tavalla.

Yhteiskuntasopimuksen vaikutukset kokonaisuutena kaupungin talouden liikkumavaraan voivat olla siinä määrin merkittävät, että talousarvion valmisteluvaiheessa joudutaan menojen ja tulojen kokonaistasoa tarkistamaan raamivaiheesta. Jos yhteiskuntasopimus syntyy ja johtaa kaupungin omien suorien menojen vähentymiseen raamin pohjana käytetystä tasosta, muutoksia tehdään yksilöityjen menojen vähenemisten johdosta niille virastoille, joiden kustannustaso tosiasiallisesti laskee. Tässä tapauksessa budjettiehdotuksen yhteydessä esitetään tarkka laskelma siitä, paljonko menoja on leikattu virastokohtaisesti kilpailukykysovimuksesta johtuen ja mihin menojen lasku perustuu. Syksyn budjettineuvotteluissa päätetään mahdollisista lisäyksistä käyttötalouden menoihin.

Hallintokuntien tulee strategiaohjelman linjauksen mukaisesti lisätä hallintokuntien yhteisten tavoitteiden määrää talousarvioehdotuksissaan.

Kaupungin strategiaohjelma 2013-2016 on lähtökohtana hallintokuntien valmistellessa vuoden 2017 talousarvioehdotusta ja taloussuunnitelmaehdotusta vuosiksi 2017-2019. Strategiaohjelman taloustavoitteiden

mukainen talouden ohjaus alkoi vuoden 2014 talousarviosta ja siten neljän vuoden valtuustokauden mukaisesti strategiaohjelman taloustavoitteet ohjaavat myös vuoden 2017 talousarvion valmistelua.

Strategiaohjelman mukaan Helsingin velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Kaupungin strategiaohjelmaan sisältyy toimenpide, että kaupunki tekee ja toteuttaa vuosille 2013–2016 kaupungin kokonaisvaltaisen tuottavuusohjelman. Ohjelman toimenpiteitä on sisällytetty hallintokuntien vuoden 2016 talousarvioihin. Toimenpiteitä tulee jatkaa hallintokuntien vuoden 2017 talousarvioehdotuksissa tavoitteena tuottavuuden parantaminen.

Strategiaohjelman mukaan toimivan Helsingin tavoitteena on, että asukkaille järjestetään sujuvat ja integroidut palvelut. Prosessien johtamista ja johtamistapoja kehitetään sekä parannetaan asukkaiden palveluketjuja tehostamalla toimialarajat ylittävien prosessien ohjausta. Johtamisen toimenpide-ehdotuksiin sisältyy, että keskeisissä toimialarajat ylittävissä tavoitteissa toimenpiteet valmistellaan samaan palveluketjuun osallistuvien virastojen ja liikelaitosten yhteistyönä. Yhteiset toimenpiteet sisällytetään saman sisältöisinä ao. lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotuksiin.

Hallintokuntien tulee varautua toiminnassaan kulloinkin voimassa oleviin virka- ja työehtosopimuksiin raamin puitteissa. Kaupunginhallituksen käyttövaroihin ei ole varattu keskitettyjä palkkamäärärahoja.

Kulttuuritoimi

Kulttuurikeskuksen ja avustusten käyttömenojen raamiksi vuodelle 2017 on vahvistettu 31 807 000 euroa, mikä on sama kuin vuoden 2016 talousarviossa. Tulojen osalta raamiksi on vahvistettu 1 256 000 euroa, mikä on myös saman suuruinen kuin vuoden 2016 talousarvio.

Vuonna 2015 tehtiin päätös tanssin talon rakentamisesta Helsinkiin. Toimijan käyttötalouden Helsingin osuus vuonna 2016 rahoitetaan kaupunginhallituksen varoista. Vuoden 2016 aikana tulee sopia muun rakennusaikaisen sekä lopullisen käyttötalouden rahoituksen määrästä ja jaosta.

Helsinki tukee avustuksin lapsille ja nuorille suunnattua taiteen perusopetusta. Opetus antaa oppilailla valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua

asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen opetukseen. Helsingin tavoitteena on valmistuvan selvityksen mukaan mahdollistaa oppilasmaksujen kohtuullinen taso, pedagoginen kehittäminen ja opetuksen tasapuolinen tarjonta. Kaupungin avustusten taso on vuosia pysynyt muuttomattomana mikä aiheuttaa paineita korottaa jatkuvasti oppilasmaksuja.

Itsenäisyyden juhluvuoden virallisen ohjelman koordinoi elinkeino-osasto. Juhlavuosi on kuitenkin myös kulttuurin vuosi. Taloissa on tehty alustavia suunnitelmia hiukan laajamittaisemmasta juhluvuoden juhlinnasta, jossa aluetalojen asukkaiden osallistuminen ja keskustan yksiköiden sisällölliset erityispiirteet voidaan huomioida kattavammin.

Vuoden 2016 aikana pyritään päättämään kulttuurikeskus Caisan uusi tila sekä toimintaan mahdollisesti liittyvät tilojen yhteiskäytöt. Uusia toimintamalleja otetaan käyttöön jo ennen uusiin tiloihin siirtymistä keväällä 2018.

Kulttuurikeskuksen investointimääräraha on 309 000 euroa. Kulttuurikeskus on sopeuttanut välttämättömät investointinsa raamin mukaisiksi. Kulttuurikeskus Caisan rakenteellisiin muutoksiin vuodelle 2016 varatut määrärahat suunnitellaan käytettävän ajankohtana, jolloin muutokset toteutetaan.

Kaupunginkirjasto

Kaupunginkirjaston käyttömenojen vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raamiksi on vahvistettu 36 944 000 euroa, mikä on myös vuoden 2016 talousarviotaso.

Vuoden 2017 raami on kuitenkin 961 000 euroa (-2,5 %) pienempi kuin vuoden 2015 toteutuma (37 905 000 euroa). Raami on siis hyvin tiukka, kun huomioidaan mahdolliset hintatason muutokset sekä henkilöstömenojen (63 % vuonna 2015) ja tilavuokrien (16 % vuonna 2015) merkittävät osuudet kirjaston menoista.

Aineistomenojen osalta varaudutaan säilyttämään 5,25 euron asukas-kohtainen aineistomääräraha, vaikka Helsingin asukasmäärän kasvu on viime vuosina ollut merkittävää. Asukasmäärä on kasvanut vuodesta 2013 vuoden 2016 alkuun mennessä 27 085 asukkaalla. Kuluvana vuonna asukasmäärän ennustetaan kasvavan noin 6 500 asukkaalla.

Kirjasto jatkaa laajaa työprosessien ja logististen ratkaisujen uudistamishankkeita, joiden tavoitteena on vapauttaa työaikaa ja resursseja varsinaiselle kirjastotyölle sekä tulevan keskustakirjaston toiminnan turvaamiseen nykyisellä henkilöstömäärällä.

12.04.2016

Tilavuokrien osalta merkittävät lisävuokrat kohdistuvat vuonna 2016 avattaviin Maunulan ja Töölön kirjastoihin. Maunulan uudisrakennuksen vuokratason on arvioitu olevan 158 000 euroa vuodessa, kun nykyisen kirjastotilan vuokrakustannus on noin 87 000 euroa vuodessa. Töölön kirjaston peruskorjausta edeltävä vuosivuokra oli noin 391 000 euroa ja korjauksen jälkeinen vuosivuokra on noin 550 000 euroa.

Keskustakirjaston osalta raami on haastava, koska raamitaso ei mahdollista kaikkien hankkeen edellyttämien kehittämistoimenpiteiden ja –suunnitelmien toteuttamista tarvittavassa laajuudessa.

Kaupunginkirjastolle raamissa on irtaimen omaisuuden perushankintojen määrärahasi osoitettu 961 000 euroa. Määrärahalla ylläpidetään kirjaston tietoteknistä perusrakennetta sekä kunnostetaan tiloja ja kalusteita. Huomioitavaa on, että määrärahasta tulisi kattaa myös keskustakirjastoon kohdistuvat välttämättömät investoinnit.

Kaupunginkirjaston yhteensä 6,5 miljoonan euron osuudesta keskustakirjaston investointeihin on tarkoitus käyttää vuonna 2017 500 000 euroa lähinnä tietotekniikkaohjelmistojen hankintaan ja suunnitteluun sekä irtokalustesuunnitteluun.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna Mattila, yhteispalvelupäällikkö, puhelin: 310 29871
anna.mattila(a)hel.fi
Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi
Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.m.haavisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Raamit 2017 Liitetaulukko

Oheismateriaali

1 Vuoden 2017 talousarvioehdotuksen raami ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2017-2019 laatimisohteet 4.4.2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

12.04.2016

Yhpa/Kultj/1

Kaupunginkanslia